

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 15CoP/42/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6415207424
Dátum vydania rozhodnutia: 13. 08. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jaroslav Mikulaj
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2015:6415207424.1

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici vo veci starostlivosti súdu o maloletú H. X., nar. XX. XX. XXXX, bytom u matky, zastúpená kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Banská Štiavnica, dieťa M. X., nar. XX. XX. XXXX, trvalý pobyt L. nad E., M. R. I. XXX/XX, bytom L. nad E., Š. S. XX/X, zastúpená splnomocneným zástupcom: Špireková & Partners s. r. o., Námestie Matice slovenskej 6, 965 01 Žiar nad Hronom, IČO: 472 328 11 a Z. X., nar. XX. XX. XXXX, bytom L. nad E., M. R. I. XXX/XX, o návrhu na nariadenie predbežného opatrenia, o úprave styku otca s maloletou, na odvolanie matky proti uzneseniu Okresného súdu Žiar nad Hronom zo dňa 24. 06. 2015 č. k. 9P/44/2015 - 14, takto

rozhodol:

Uznesenie okresného súdu p o t v r d z u j e.

odôvodnenie:

Napadnutým uznesením okresný súd návrh matky na nariadenie predbežného opatrenia zamietol.

V rozhodnutí uviedol, že matka sa návrhom doručeným súdu dňa 23. 06. 2015 domáhala nariadenia predbežného opatrenia, ktorým upraví styk otca s maloletou tak, že otec je oprávnený sa s ňou stretávať prvú sobotu v mesiaci od 9:00 hod. do 18:00 hod. za prítomnosti matky maloletej.

Tvrdila, že rozhodnutím Okresného súdu Žiar nad Hronom sp. zn. 12P/15/2014 zo dňa 06. 03. 2014 v spojení s rozhodnutím Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 14CoP/32/2014 zo dňa 30. 04. 2014 bolo nariadené predbežné opatrenie, ktorým bol dočasne upravený styk otca s maloletou tak, že otec je oprávnený sa s maloletou stretávať každú stredu od 15:00 hod. do 18:00 hod. a každý nepárny týždeň v sobotu od 9:00 hod. do 18:00 hod. za prítomnosti matky.

Matka poukázala na to, že otec počas stretnutí neustále rieši konflikty s matkou, vyvoláva hádky, rieši manželské problémy pred maloletou, čo má nepriaznivý vplyv na jej vývoj. Tvrdila, že maloletá sa otca bojí, bráni sa stretávaniu s otcom, má psychické problémy, začala užívať lieky na spanie, resp. upokojenie. Budí sa zo sna, prechádza sa po byte, rozpráva sa sama so sebou a nezrozumiteľne si šomre. Poukázala na psychický problém, ktorým je manipulácia s hračkami v oblasti vulvy. Tieto psychické problémy boli aj v minulosti, pričom podozrenie matky z prípadného sexuálneho atakovania dieťaťa bolo nariadené predbežné opatrenie, no napriek snahe matky problémy sa stupňujú práve po stretnutiach s otcom. Aj pri bežných činnostiach, ako vyplynulo z DVD záznamu, t. j. pri sledovaní rozprávky, si neustále ohmatáva telo. Podľa názoru matky je táto porucha spôsobená traumou maloletej, pričom je potrebné zistiť príčinu tejto traumy a do času zistenia tejto príčiny je stretávanie sa s otcom za podmienok, ako je tomu v súčasnosti, len ďalšou psychickou ujmom pre maloletú. V tomto smere poukázala na nález S.. V. zo dňa 27. 04. 2015.

Taktiež maloletá má panický strach z polície z dôvodu neustáleho privolávania polície otcom počas stretávania sa s maloletou, čím ju opakovane traumatizuje.

Okresný súd aplikujúc ust. § 75 ods. 1, 2, 6 a § 76 ods. 1 písm. b) a f) O. s. p. dospel k záveru, že nie sú splnené dôvody na nariadenie predbežného opatrenia. Zdôraznil, že matka už 05. 02. 2014 podala návrh na súd, ktorý odôvodnila tými istými skutočnosťami, ako návrh v tejto veci. Návrh na nariadenie predbežného opatrenia súd uznesením zo dňa 06. 02. 2014, č. k. 6P/12/2014 - 18 zamietol, keď zistil, že konanie o rozvoze rodičov maloletej, ktoré začalo na návrh matky bolo skončené rozsudkom tak, že návrh matky bol zamietnutý. V odôvodnení tohto rozsudku bolo uvedené, že matka pripúšťa dobrý vzťah otca s maloletou, ako aj z dôvodov, že z výsledkov psychologických vyšetrení uskutočnených v roku 2012 a roku 2013, gynekologických vyšetrení maloletej v roku 2013 nevyplýva, že zdravotný stav maloletej ako aj jej správanie a priaznivý vývoj je vážne ohrozený a narušený v dôsledku správania sa otca k maloletej. Matka sa voči uzneseniu odvolala, toto bolo odvolacím súdom potvrdené uznesením sp. zn. 15CoP/22/2014 zo dňa 08. 04. 2014.

Ďalej mal za zistené, že návrh na nariadenie opatrenia podal otec (nie matka), pričom uznesením zo dňa 06. 03. 2014, 12P/15/2014 bolo rozhodnuté v spojení s rozhodnutím odvolacieho súdu 14CoP/32/2014 zo dňa 30. 04. 2014 tak, že otec je oprávnený stretávať sa s maloletou každú stredu od 15.00 hod. do 18.00 hod. a každý nepárny týždeň v sobotu od 9.00 hod. do 18.00 hod. za prítomnosti matky, teda došlo k obmedzeniu styku a styk je realizovaný za prítomnosti matky.

Súd konštatoval, že od poslednej úpravy uplynul rok a dva mesiace, teda mohlo dôjsť k zmenám v súvislosti s realizáciou styku, avšak z návrhu matky a priložených dôkazov (videozáznam na CD nosiči, lekárska správa) nijakým spôsobom nebolo osvedčené, že zdravotný stav je podmienený stretávaním sa maloletej s otcom.

Proti rozhodnutiu podala odvolanie matka maloletej. Žiadala, aby odvolací súd uznesenie okresného súdu zrušil a nariadil predbežné opatrenie, ktorým upraví styk otca s maloletou tak, že otec bude oprávnený sa s maloletou stretávať prvú sobotu v mesiaci od 9.00 hod. do 18.00 hod. za prítomnosti matky maloletého dieťaťa.

Namietala, že postupom súdu jej bola odňatá možnosť konať pred súdom, v zmysle ust. § 205 ods. 2 písm. f) O. s. p. namietala, že rozhodnutie súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia podľa písm. b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

Poukázala na to, že názor maloletej H. X. nebol doteraz kolíznym opatrovníkom ustanoveným uznesením Okresného súdu Žiar nad Hronom dňa 24. 06. 2015 sp. zn. 9P/44/2015 nijakým spôsobom zisťovaný. Uznesenie o zamietnutí návrhu na nariadenie predbežného opatrenia bolo vydané v ten istý deň, ako aj uznesenie o ustanovení kolízneho opatrovníka. Súd sa pri vydaní svojho rozhodnutia neopieral o správu kolízneho opatrovníka, ale len citoval nález v lekárskej správe zo dňa 27. 04. 2015. Neposudzoval predložené dôkazy komplexne a neprihliadol na možné následky stretávania sa otca s maloletou a možnú psychickú ujmu spôsobenú stretávaním sa otca s maloletou H..

Pokiaľ v odôvodnení rozhodnutia súd uviedol, že matka pripúšťa dobrý vzťah otca s maloletou, ak by aj pripustila dobrý vzťah ešte v roku 2013, toto nie je znakom toho, že pomery na strane maloletého dieťaťa sa nemohli zmeniť natoľko, že nie je potrebné nariadiť predbežné opatrenie. Dôsledným skúmaním súdu by dospel k záveru, že je potrebné vyhovieť návrhu na vydanie predbežného opatrenia. Od začiatku má matka za to, že dieťa trpí psychickými poruchami, ktoré sa zintenzívňujú, avšak nie z dôvodu rozpadu manželstva, ako to konštatuje súd, ale v súvislosti so stretávaním sa maloletej H. s otcom. Zdravotný stav maloletej rieši s odborníkmi dlhodobo. Od útleho veku dieťa kreslí pohlavné orgány ženského a mužského tela, čo je doložené v spise Okresného súdu Žiar nad Hronom pod sp. zn. 10P/12/2014. Psychické problémy nastávajú po stretávaní sa s otcom, čo je detailne opísané v konaní 10P/12/2014, kedy maloletú doniesol otec v malátnom stave s vysokou horúčkou 40°C a s plačom, krikom a na štipanie v konečníku. Matka bol svedkom situácii, kedy maloletá pri kúpaní sa buď nepríčetne smeje alebo plače so slovami, či jej tam „nevopchá prst“ alebo pri ukladaní do posteli žiada maloletá svoju matku, aby jej dala „pusinku na cikulku“. Pri hrách sa s hračkami dokonca maloletá rozpráva s hračkami „daj mi pusku na cikulku“ alebo „dívaj sa mi do očí“. Pri kŕmení mandarínkou sa maloletá vyjadrila „zľakla som sa, že je to pipík“. Pri prechádzaní okolo miesta bydliska otca, kde sa svieti, maloletá odtiaľ uteká so slovami „rýchlo utekajme, lebo otec určite behá holý“.

Maloletá sa v rozhovoroch s matkou jednoznačne vyjadruje, že sa otca bojí a tak isto sa bojí polície. V súčasnosti trpí niekoľkými psychickými poruchami diagnostikovanými postupne a pôvod týchto porúch do dnešného dňa nie je známy. O maloletú sa stará neustále a je zjavné, že psychické poruchy maloletej majú súvis so stretávaním sa s otcom. Od poslednej úpravy pomerov došlo k podstatnej zmene pomerov, k zhoršeniu zdravotného stavu maloletej. Je toho názoru, že je tu daný naliehavý právny záujem na nariadení predbežného opatrenia.

Krajský súd, ako súd odvolací, vec preskúmal v rozsahu danom ust. § 212 ods. 2 O. s. p. a bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O. s. p. napadnuté uznesenie okresného súdu potvrdil ako vecne správne podľa ust. § 219 ods. 1, 2 O. s. p.

Preskúmaním veci odvolací súd dospel k záveru, že rozhodnutie okresného súdu je správne, odvolací súd sa s ním v celom rozsahu stotožňuje.

Prvostupňový súd vo svojom rozhodnutí dostatočne poukázal na tvrdenia matky ako aj skutočnosť, že matka už 05. 02. 2014 podala na súd návrh, ktorým sa domáhala obmedzenia styku otca s maloletou z tých istých dôvodov, argumentovala tými istými skutočnosťami. Poukázal predovšetkým na to, že bolo preukázané, a to z výsledkov psychologických vyšetrení uskutočnených v roku 2012 a v roku 2013, gynekologických vyšetrení maloletej v roku 2013, že zdravotný stav maloletej ako aj jej správanie nie je ohrozené alebo narušené v dôsledku správania sa otca k maloletej.

Ani z dôkazov predložených matkou v tomto konaní nevyplývalo, že by zdravotný stav maloletej bol ovplyvnený stretávaním sa s otcom. Pokiaľ súd posudzoval správu S.. Y. V. zo dňa 27. 04. 2015, nezistil žiadne iné skutočnosti ako tie, ktoré uviedol vo svojom rozhodnutí. Odvolací súd len zdôrazňuje, že treba rozlíšiť osobnú anamnézu od skutočných záverov vyšetrenia alebo doporučení. Treba poukázať aj na to, že správa vychádza len z údajov matky a jej podozrení, správa konštatuje diagnózu ako reakciu na ťažký stres, fóbicko - úzkostnú poruchu u detí a prevažne obsedantné myšlienky alebo ruminácie. Zo správy nevyplývali žiadne také skutočnosti, ktoré by potvrdili také správanie sa otca, ako to matka uvádza v odvolaní, ktoré by nasvedčovali zneužívanie maloletej otcom.

Podobne správa zo dňa 11. 05. 2015 vyhotovená S.. F. G., pediatrickým neurológom, neobsahuje žiadnu diagnózu, ktorá by preukazovala tvrdenie matky, či narušenie zdravia maloletej v tomto smere. Podobne ani správa z 26. 05. 2015 vyhotovená tou istou lekárkou neobsahuje žiadnu závažnú diagnózu súvisiacu s tvrdeniami matky. Obsah potvrdenia, či lekárskej správy opakovane neobsahuje závažné zdravotné defekty, v prevažnej miere obsahuje len osobnú anamnézu.

Odvolací súd sa oboznámil s priloženým CD nosičom. Ani po jeho pozretí nemožno dospieť k záveru, že by chovanie maloletej bolo vo vzťahu ku konaniu otca voči nej. Pokiaľ DVD naznačuje určité chovanie maloletej, ohmatávanie sa, matka maloletej neposkytla žiaden logický dôvod, prečo maloleté dieťa tak koná, pričom odvolací súd zdôrazňuje, že existuje viacero dôvodov, prečo sa tak tomu deje, pričom tieto dôvody môžu mať oveľa prozaikejší dôvod, ako je vplyv otca na maloleté dieťa, či závažné negatívne chovanie.

Odvolací súd zdôrazňuje závažnú skutočnosť, že z predložených dôkazov, hoci dieťa bolo vyšetované, nevyplývalo, že by sa niekto spýtal dieťaťa, prečo sa takto chová, to znamená ohmatáva sa tak, ako to vyplýva z videozáznamu. Je pravdepodobné, že by došlo k jednoduchej odpovedi alebo k odpovedi, ktorá by umožnila diagnostikovať skutočnú príčinu daného chovania a možno zdravotný problém, ktorý nemožno spájať s chovaním otca. Tejto skutočnosti by mala matka venovať pozornosť a dieťa nechať riadne vyšetriť u všeobecného lekára, s prípadným odborným vyšetrením vo vzťahu k danému zdravotnému problému, ktorý vôbec nemusí mať svoj základ v psychike.

Matka namieta, že súd jej odňal možnosť konať pred súdom. Túto námietku však žiadnym relevantným spôsobom neodôvodnila. V zmysle Občianskeho súdneho poriadku odňatím možnosti konať pred súdom sa rozumie postup súdu, ktorým znemožní účastníkovi konania realizáciu procesných práv priznaných mu Občianskym súdnym poriadkom za účelom obhájenia a ochrany jeho práv a právom chránených záujmov. Musí ísť o znemožnenie realizácie konkrétnych procesných práv, ktoré by inak účastník mohol pred súdom uplatniť a z ktorých bol v dôsledku nesprávneho postupu súdu vylúčený.

Odvolací súd prízvukuje, že prvostupňový súd v danom prípade rozhodoval o návrhu na nariadenie predbežného opatrenia, kde v dôsledku zákonnej úpravy je limitovaný procesnými lehotami, ktoré musí dodržiavať. Odvolací súd zdôrazňuje aj skutočnosť, že nariadenie predbežného opatrenia je výnimočný inštitút a nemožno ním nahrádzať rozhodovanie vo veci samej. Z obsahu spisu je zjavné, že matka podobne argumentuje už dlhšiu dobu a naznačené problémy sú riešené vo viacerých konaniach. Je zrejmé, že nejde o novovzniknutú situáciu, resp. o taký stav, kedy je potrebné, aby súd okamžite vo veci zasiahol, to znamená bez toho, aby mal dostatočne zistený skutkový stav.

Odvolací súd zdôrazňuje, že prvostupňový súd nezistil žiadne podstatné nové skutočnosti ako tie, ktoré už boli v konaniach zisťované. Matka v tomto smere nepredložila iné dôkazy, ktoré by potvrdili jej predpoklady a tvrdenia. Sama uvádza, že psychické poruchy a ich pôvod do dnešného dňa nie sú známe. Následne však matka uvádza, že majú súvislosť so stretávaním sa s otcom. Ak bolo odborným vyšetrením zistené, že dôvod nie je známy a matka uvádza, že majú pôvod v stretávaní sa s otcom, ide len o pocit a názor matky. Treba len dodať, že je zjavné, že každý rozvod, resp. rozvodové konanie, disharmónia v rodine, hádky rodičov, majú negatívny vplyv na maloleté deti, pretože ide o stav, ktorý pre dieťa nie je prirodzený, narúša jeho základné hodnoty, pretože dieťa v danom veku má vybudovaný vzorec fungovania rodiny. Akonáhle je narušený, dieťa je stresované a traumatizované. Nič na tom nemení ani skutočnosť, že matka tvrdí, že rozvodové konanie na to nemá vplyv. Rozvodové konanie je len zavŕšením určitého stavu, v ktorom sa dieťa nachádza a tomuto stavu je vystavované. Prvostupňový súd právne poukázal na to, že je na rodičoch, aby takéto konanie rodičov bolo eliminované a aby sa chovali tak, aby dieťa nebolo traumatizované.

Z obsahu spisu nevyplývalo, že by akýmkoľvek spôsobom prvostupňový súd odňal matke možnosť konať pred súdom. Nie je zrejmé, aké procesnoprávne normy mal prvostupňový súd porušiť, pretože vzhľadom na lehoty, v ktorých sa rozhoduje o predbežných opatreniach, súd je povinný v krátkej lehote vo veci rozhodnúť i na úkor toho, že vo veci nie je riadne vykonané dokazovanie, čo je účelom a zmyslom nariadenia predbežného opatrenia. To, že názor maloletej nebol kolíznym opatrovníkom zisťovaný, neznamená, že táto skutočnosť má podstatný vplyv na rozhodnutie vo veci. Ako bolo vyššie konštatované, bolo by vhodné spýtať sa maloletej na dôvod jej chovania a príčinu chovania, ktoré matka popisuje. Priestor na to však je v riadnom konaní, kedy sa vykonáva riadne dokazovanie. Okrem toho, nič nebráni matke, aby bolo vykonané zdravotné vyšetrenie v tomto zmysle u príslušného lekára bez ohľadu na súdne konanie. Ak rodičia majú skutočný záujem o dieťa, teda aj otec, ktorý sa s dieťaťom chce stretávať, mali by obidvaja rodičia zúčastniť sa takéhoto vyšetrenia a snažiť sa odstrániť hlavnú príčinu, ktorá vedie k zlému zdravotnému stavu dieťaťa. Treba len podotknúť, že mnohé z príznakov, ktoré matka uvádza alebo sú uvádzané v lekárskej správe, sú také, ktoré sa vyskytujú aj u detí, ktoré žijú v usporiadanej rodine.

Pokiaľ matka poukazovala na odporúčanie lekárky, ktorá odporučila, aby styk prebiehal za prítomnosti matky, na kratšiu dobu, bez prespávania a dlhodobého pobytu dieťaťa u otca, na základe rozhodnutia došlo k redukcii stretnutí, stretávanie prebieha za prítomnosti matky, bez prespávania, dieťa nie je u otca cez noc. Pokiaľ lekárka poukazuje na to, že dieťa prejavuje sexuálne aktivity, ktoré jej neprislúchajú, treba zvážiť, či tento záver vzhľadom na vek dieťaťa je vôbec dôvodný a pokiaľ áno, musí existovať príčina chovania sa dieťaťa v tomto smere, pričom je potrebné bez nátlaku sa dieťaťa na to spýtať.

Nie je pravdou, že by prvostupňový súd neposudzoval predložené dôkazy komplexne a neprihliadol na možné následky stretávania sa otca s maloletou a možnú psychickú ujmu. Prvostupňový súd vychádzal zo zistení, ktoré vo svojom rozhodnutí dostatočne odôvodnil. Tvrdenie matky, že dieťa sa otca bojí, a preto sa s ním nechce stretávať, nie je nijako overené, preto ide len o tvrdenie matky a vôbec nemusí byť pravdou, že dieťa takto v skutočnosti reaguje. Príčinou toho, že dieťa sa nechce stretávať s otcom, pokiaľ je to pravda, môže vyplývať aj z toho, že dieťa je v danom prípade vystavené stresovej situácii v dôsledku chovania sa rodičov navzájom.

Pokiaľ matka v odvolaní uvádza „konkrétne vyjadrenia maloletého dieťaťa“, platí to, čo je vyššie uvedené, teda, že danej skutočnosti treba venovať pozornosť a treba zistiť dôvod, prečo dieťa sa takto vyjadruje, avšak zistenie musí byť objektívne, nielen jednostranne predložené matkou v rovine tvrdenia. Preto by bolo vhodné, aby v súvislosti s danými skutočnosťami bol nápomocný aj otec maloletého dieťaťa. V tomto smere bude vhodné, aby kolíznym opatrovníkom venoval danej skutočnosti pozornosť.

Vzhľadom na to, že odvolací súd nezistil pochybenie prvostupňového súdu pri rozhodovaní o nariadení predbežného opatrenia, jeho rozhodnutie potvrdil.

Senát krajského súdu prijal toto rozhodnutie pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.